EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 17.11.2010
KOM(2010) 676 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag

(Text av betydelse för EES)

SEK(2010) 1391

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

om tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag

(Text av betydelse för EES)

1. INLEDNING

Förordningen om stadga för europabolag[1] antogs den 8 oktober 2001 efter över 30 års förhandlingar i rådet (nedan kallad *SE-förordningen*). Förordningen gjorde det möjligt att bilda en ny företagsform, så kallat europabolag eller SE-bolag efter dess latinska namn *Societas Europaea*. Syftet med SE-förordningen var enligt skälen i förordningen bland annat att undanröja hinder för att bolag från olika medlemsstater ska kunna gå samman, (…) möjliggöra för bolag med en europeisk dimension att kunna kombinera, planera och omorganisera sin verksamhet på gemenskapsnivå och flytta sitt säte till en annan medlemsstat samtidigt som minoritetsägares och tredje mans intressen skyddas, (…) så långt det är möjligt säkerställa att verksamhetens ekonomiska enhet och legala enhet i gemenskapen sammanfaller, (…) göra det möjligt att bilda och driva bolag med en europeisk dimension, utan de hinder som härrör från olikheterna i och den begränsade territoriella tillämpningen av nationella lagstiftningar (…) och (…) möjliggöra för företag med en europeisk dimension att anpassa sin organisation och välja ett lämpligt system för bolagsstyrning som säkerställer effektiv förvaltning, adekvat tillsyn och att arbetstagarnas rätt till inflytande bibehålls[2].

SE-förordningen kompletteras av rådets direktiv 2001/86/EG om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande (nedan kallat *SE- direktivet*). Tidsfristen för att anpassa den nationella lagstiftningen till gemenskapslagstiftningen om europabolag var den 8 oktober 2004, men endast åtta medlemsstater gjorde detta i tid. SE-direktivet hade införlivats i alla medlemsstater först i början av 2007.

Enligt artikel 69 i SE-förordningen ska kommissionen lägga fram en rapport om förordningens tillämpning och förslag om eventuella ändringar senast fem år efter att den har trätt i kraft. För att samla in de uppgifter som behövs om tillämpningen av SE-förordningen har Europeiska kommissionens generaldirektorat för inre marknad och tjänster beställt en extern undersökning och hört intressenter vid ett offentligt samråd och en konferens[3].

2. TILLÄMPNING AV STADGAN FÖR EUROPABOLAG: INVENTERING AV EUROPABOLAG

Per den 25 juni 2010 fanns det 595 registrerade europabolag i medlemsstaterna i EU/EES. Antalet europabolag ökade exponentiellt mellan 2004 och 2008. Under 2009 bildades färre nya europabolag än 2008, men under 2010 ökade åter antalet nybildade europabolag. Europabolag

---

1 Rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag.

2 Punkterna 1, 2, 4, 6, 7, 14 och 21 i skälen i SE-förordningen.

3 Den externa undersökningen av Ernst&Young (”E&Y-undersökningen”), den sammanfattande rapporten från samrådet och information från konferensen den 26 maj 2010 finns på följande webbplats: http://ec.europa.eu/internal_market/company/se/index_en.htm.

fanns registrerade i 21 av 30 medlemsstater i EU/EES, varav den stora majoriteten (cirka 70 %) i Tjeckien och Tyskland. Mycket få europabolag fanns registrerade i medlemsstater i södra Europa, med undantag för Cypern.

Kommissionens arbetsdokumentet, som bifogas rapporten, innehåller utförlig information om inventeringen av europabolag och deras egenskaper samt om gällande lagstiftning för europabolag i de olika medlemsstaterna.

3. HUVUDSAKLIGA DRIVKRAFTER OCH UTVECKLINGSTENDENSER

3.1. Positiva och negativa drivkrafter för att bilda ett europabolag

Företagen vittnar om att beslutet att bilda ett europabolag eller inte i allmänhet beror på det särskilda ”företagsfallet”, det vill säga det grundar sig på ett antal faktorer som är relevanta för den särskilda situationen för ett visst företag. Orsakerna kan variera och det är svårt att hitta en generell trend som gäller för alla företag. En del faktorer tycks dock generellt sett spela större roll än andra, och en del tycks ha större betydelse i vissa medlemsstater och branscher än andra. Några av de faktorer som företagen har betecknat som positiva eller negativa drivkrafter presenteras nedan.

Den **europeiska bilden** av ett europabolag är en av de viktigaste positiva drivkrafterna. Ett europabolag är särskilt attraktivt för de företag som vill betona sin europeiska tillhörighet eller vill utnyttja fördelarna med en europeisk bolagsform som är mer känd än de nationella formerna, när man vill ta sig in på marknaderna i andra medlemsstater utan att behöva bilda utländska dotterbolag. Betydelsen av den europeiska bilden varierar dock. Den uppges vara en fördel för företag i framför allt små länder, i östeuropeiska länder, Belgien och exportinriktade länder (t.ex. Tyskland). I andra medlemsstater, inom vissa sektorer, anses å andra sidan en nationell märkning vara mer gångbar på marknaden än den europeiska märkningen.

Europabolagets **övernationella karaktär** uppges vara en fördel vid fusioner över gränserna eller organisatoriska förändringar i en koncern (t.ex. när nationella dotterbolag görs om till filialer till moderbolaget). Framför allt bidrar det till att undvika en känsla av nationellt ”nederlag” hos företagsledningen och personalen i det absorberade företaget eller de tidigare dotterbolagen.

Möjligheten att flytta företagets säte till en annan medlemsstat anses vara en viktig drivkraft och en verklig konkurrensfördel med ett europabolag, jämfört med nationella företag. I och med att det inte finns något direktiv om flyttning av ett företags säte över gränserna är europabolag den enda bolagsform som tillåter att företagen flyttar sätet till en annan medlemsstat utan likvidation[4]. Den här möjligheten uppges vara särskilt attraktiv för holdingbolag. I praktiken har dock bara ett begränsat antal europabolag flyttat sitt säte (49 bolag per den 25 juni 2010).

Möjligheten att använda europabolag för att genomföra **en fusion över gränserna** ansågs vara en viktig drivkraft fram till dess att direktivet om gränsöverskridande fusioner trädde i kraft. Företag och juridiska rådgivare uppger dessutom att bestämmelserna om arbetstagarnas

[4] Enligt stadgan för europabolag måste dock huvudkontoret flyttas samtidigt som sätet, vilket minskar fördelarna.

rätt till inflytande är mer flexibla i nämnda direktiv än i stadgan för europabolag, även om arbetstagarorganisationer ifrågasätter detta.

Ett antal personer som deltog i det offentliga samrådet ansåg att en positiv drivkraft var möjligheten att **omorganisera och förenkla koncernens struktur** med ett europabolag. Att byta bolagsform till europabolag, och omvandla dotterbolagen till filialer, uppges vara särskilt attraktivt för finans- och försäkringsbolag. De fördelar som uppges är att det bara finns en tillsynsmyndighet (i stället för ett flertal i alla de medlemsstater där företaget har dotterbolag) och att det är lättare att följa kapitalkraven. Fördelarna med en sådan omstrukturering i form av ett europabolag är dock inte uppenbara (eftersom de också skulle finnas med ett nationellt bolag) om de inte kombineras med andra fördelar, såsom den europeiska bilden, europabolagets övernationella karaktär eller möjligheten att flytta företagets säte.

Deltagarna i det offentliga samrådet tog också upp finansieringsfördelarna med ett europabolag (starkare ställning vid förhandlingar med banker och ansökningar om ekonomiskt EU-stöd) och europabolagets flexibla regler för arbetstagarnas rätt till inflytande i medlemsstater där dessa frågor regleras genom obligatoriska bestämmelser. I fråga om det sistnämnda uppger både företag och fackföreningar att stadgan för europabolag gör det möjligt att: i) förhandla fram en modell för arbetstagarinflytande och därigenom skräddarsy den efter företagets eller koncernens specifika behov, i stället för att behöva följa obligatoriska nationella bestämmelser, ii) ha en blandning av företrädare från olika medlemsstater i stället för företrädare från bara en enda medlemsstat (detta kan bidra till att skapa en europeisk medvetenhet hos arbetstagarna och vara en fördel för koncerner som finns i hela Europa), och iii) minska storleken på styrelsen och på så sätt göra den mer effektiv. Europabolag används enligt uppgift ibland för att kunna behålla samma system för arbetstagarinflytande, även om företagets personalstyrka växer[5].

De mest negativa faktorerna vid *bildandet av ett europabolag* uppges vara **uppstartskostnader, tidskrävande och komplicerade förfaranden samt juridisk osäkerhet**, i förening med **bristande kunskaper och praktisk erfarenhet** hos rådgivare och behöriga myndigheter. Några välkända exempel där det varit dyrt att bilda ett europabolag är Allianz SE och BASF SE för vilka kostnaderna för ombildning till europabolag uppgick till 95 miljoner euro respektive 5 miljoner euro. Med undantag för dessa enskilda fall är den genomsnittliga uppstartskostnaden för de europabolag som intervjuades i den externa undersökningen cirka 784 000 euro (inklusive skatter och kostnader för juridisk rådgivning, översättning och registrering). Den totala uppstartskostnaden varierade från cirka 100 000 euro upp till mellan 2 och 4 miljoner euro.

Det största problemet vid *driften av ett europabolag* uppges vara **otillräckliga kunskaper om europabolag** i näringslivet i och utanför EU. När företagsledningen meddelar att företaget ska bli ett europabolag, måste den ofta lägga ner mycket kraft på att förklara vad ett europabolag är för sina affärspartner (kunder, leverantörer, banker osv.) och anställda.

Flera företag, juridiska rådgivare och näringslivsorganisationer anser att bestämmelserna om **arbetstagarinflytande** är en negativ drivkraft, eftersom de anser att de är komplicerade och tidskrävande, framför allt i medlemsstater där den nationella lagstiftningen saknar system för arbetstagarinflytande. I vissa fall anses dessa bestämmelser vara oproportionerliga, särskilt

[5] I Tyskland uppger fackföreningar att europabolag i ett fåtal fall har bildats för att kunna behålla samma antal arbetstagarrepresentanter i styrelsen, trots att gränsen för ett nationellt bolag (500 eller 2 000 anställda) skulle innebära att detta antal i styrelsen borde ändras.

om bara några få arbetstagare berörs av arbetstagarinflytandet. Ibland uppges också att en stor negativ drivkraft är kravet på att ett europabolag inte kan registreras innan förhandlingar om arbetstagarinflytande har slutförts, framför allt i börsnoterade bolag för vilka det är avgörande att det finns tydliga förfaranden och tidsramar för registreringen. Dessa åsikter delas dock inte av arbetstagarnas organisationer.

3.2. Utvecklingen av europabolags fördelning

Den externa undersökningen och deltagarna i samrådet och konferensen uppger att **storleken på nationella företag** sannolikt påverkar europabolagens fördelning. Den ökade kostnaden (framför allt det höga minimikravet på kapital) och svårigheterna med att bilda ett europabolag jämfört med ett publikt aktiebolag uppges vara ett större hinder i medlemsstater där nationella företag tenderar att vara små till medelstora. Polen, Spanien, Portugal, Grekland och Italien nämns som exempel på länder där detta delvis kan förklara att det finns så få europabolag. En deltagare i det offentliga samrådet nämnde också att det finns ett positivt samband mellan antalet multinationella företag och antalet europabolag i en viss medlemsstat.

Kunskapen och medvetenheten hos jurister och inom näringslivet om europabolag tycks också inverka. I medlemsstater där man aktivt har förespråkat europabolag, till exempel Tjeckien och Tyskland, finns det enligt uppgift fler europabolag, medan det däremot har bildats mycket få eller inga europabolag i medlemsstater som Italien och Spanien, där det inte är särskilt lätt att få information och rådgivning om europabolag. Det kan också finnas en positiv spiraleffekt: fler europabolag i en medlemsstat har gjort att andra företags intresse för den här typen av bolagsform har ökat, vilket har lett till att ännu fler europabolag har bildats i landet.

Den externa undersökningen visar också att medvetandenivån och antalet europabolag i vissa medlemsstater kan ha påverkats av att **direktivet om europabolag infördes sent** i dessa länder[6].

En annan trend är att generellt fler europabolag har bildats i **länder som endast tillåter bolagsstyrningssystemet med två tredjedelar**, än i länder där bara systemet med en tredjedel är tillåtet, och mycket få europabolag bildas i länder där båda systemen är tillåtna. Enligt vissa av deltagarna på det offentliga samrådet kan det medföra juridisk osäkerhet och praktiska svårigheter att välja en styrelsestruktur som är okänd i lagstiftningen i det land där europabolaget är registrerat.

Beträffande sambandet mellan europabolagens fördelning mellan de olika medlemsstaterna och **nationella bestämmelser om arbetstagarinflytande** går intressenternas åsikter isär. Den externa undersökningen och den stora majoriteten av deltagarna på det offentliga samrådet håller i allmänhet med om att utvecklingen ser ut så här[7], medan arbetstagarorganisationer och forskare som har inriktat sig på arbetslagstiftning inte håller med.

---

6 I länder som införde direktivet om europabolag 2006 eller senare (t.ex. Slovenien, Grekland, Luxemburg, Irland, Bulgarien och Rumänien) finns få europabolag.

7 Det finns dock undantag till den här trenden, framför allt i Slovenien (0), Ungern (3), Finland (0), Danmark (2) och Sverige (9), där mycket få, om ens några, europabolag var registrerade, även om dessa länder har relativt långtgående bestämmelser om arbetstagarinflytande, medan många fler europabolag hade registrerats i Storbritannien (23) och Frankrike (19) trots att dessa två länder inte har några, eller enbart begränsade, bestämmelser om arbetstagarinflytande.

Deltagarna i det offentliga samrådet uppgav också andra tänkbara förklaringar till fördelningen av antalet europabolag i EU/EES, framför allt följande: i) Att vissa aspekter av ett europabolag är mer flexibla än nationella bolagsformer, ii) att EU-märkningen har ett annat värde, iii) andra uppstartskostnader och transaktionskostnader för ett europabolag, iv) skattesystemen i medlemsstaterna.

Det stora antalet **vilande europabolag, så kallade hyllbolag,** i vissa medlemsstater, framför allt Tjeckien och Tyskland, förklarar också det stora antalet europabolag i dessa två medlemsstater[8]. Att professionella leverantörer bildar vilande europabolag i dessa länder kan förklaras av att systemet med vilade bolag som läggs ut till försäljning är vanligt där[9] och uppfyller särskilda affärsbehov. Enligt deltagarna i det offentliga samrådet köper företag vilande europabolag för att framför allt spara tid och pengar, och undvika de komplicerade och osäkra förfaranden som krävs för att bilda ett nytt. Ett flertal deltagare ansåg att det med ett hyllbolag också går att bilda ett europabolag utan att behöva gå igenom betungande gränsöverskridande förfaranden[10] eller förhandla om arbetstagarinflytande. Möjligheten att undvika betungande krav är särskilt viktigt för mindre företag. Å andra sidan uttrycker arbetstagarorganisationer oro över att hyllbolag kan användas för att kringgå bestämmelserna om arbetstagarinflytande i direktivet om europabolag. Det bör dock nämnas att det saknas information om många hyllbolag efter att de har aktiverats. Detta kan delvis förklaras av att årsräkenskaperna offentliggörs retroaktivt. En annan förklaring är att vissa företag, på grund av att de är små, bara behöver offentliggöra ett sammandrag av balansräkningen och noterna i sina räkenskaper. I vissa fall går det enligt uppgift inte att komma åt årsräkenskaperna i företagsregistren utan särskild anledning.

4. PRAKTISKA PROBLEM VID TILLÄMPNINGEN AV STADGAN FÖR EUROPABOLAG

Med uppgifter som samlats in under samråden med intressenterna har flera problem kunnat kartläggas som gäller tillämpningen av stadgan för europabolag, både när det gäller bildandet och driften av europabolag. En mer utförlig förklaring av de problem som identifierats vid samråden med intressenterna presenteras i kommissionens arbetsdokument som bifogas denna rapport.

4.1. Att bilda europabolag

Det ursprungliga syftet med europastadgan var att skapa en europeisk bolagsform för befintliga gränsöverskridande verksamheter av rimlig storlek, utan att göra det svårt för små och medelstora företag att bilda europabolag. Konferensen och det offentliga samrådet har emellertid visat att företag, framför allt små och medelstora företag, anser att de nuvarande villkoren för att bilda europabolag är mycket betungande. De hinder som framför allt avskräcker företagen från att bilda ett europabolag är **uppstartskostnaderna, de tidskrävande och komplicerade förfarandena samt den juridiska osäkerheten vid bildande av europabolag**, som framför allt beror på bristande enhetlighet i stadgan för europabolag och de många hänvisningarna till nationell lagstiftning. Andra stora hinder som intressenterna nämnde var **betungande gränsöverskridande krav** (framför allt att företag

---

8 I dessa två länder finns samtidigt det största antalet aktiva europabolag.

9 Till skillnad mot i Frankrike och Italien där hyllbolag som läggs ut till försäljning enligt deltagarna i det offentliga samrådet inte är ett känt fenomen eller något som förekommer.

10 De behöver t.ex. inte uppfylla det gränsöverskridande kravet för varje dotterbolag som ingår i en koncern som ombildas till europabolag.

som bildar ett europabolag måste ha haft ett dotterbolag eller en filial i en annan medlemsstat i minst två år för att ett europabolag ska kunna bildas), **begränsade metoder för att bilda ett europabolag** och **högt krav på minimikapital**.

Beträffande de **begränsade metoderna för att bilda ett europabolag** nämnde deltagarna i konferensen och samrådet uttryckligen avsaknaden av möjligheten att bilda ett europabolag direkt av privata aktiebolag genom en gränsöverskridande fusion eller transaktion. Vidare nämndes avsaknaden av möjligheten att bilda ett europabolag genom uppdelning. Detta är områden där bestämmelserna kan behöva justeras. Möjligheten att bilda ett europabolag genom uppdelning hänger samman med frågan om **att bredda fusionsbegreppet som anges i artikel 17.2 i stadgan för europabolag** (jfr artikel 69 b). En deltagare i samrådet hävdade att uppdelning är ett naturligt sätt att genomföra omstruktureringar, både innanför och över en medlemsstats gränser och att en gränsöverskridande uppdelning med bildning av ett europabolag vore enklare och mindre tidskrävande än befintliga alternativ[11]. Deltagarna ansåg också att trots att det inte finns någon lagstiftning på EU-nivå om gränsöverskridande uppdelningar, innebär EG-domstolens rättspraxis i *Sevic*-målet (C-411/03) att det redan går att genomföra en gränsöverskridande uppdelning när de inblandade företagen omfattas av lagar i olika medlemsstater. Å andra sidan visar den externa undersökningen att möjligheten att bilda ett europabolag genom uppdelning skulle leda till att företagskoncerners ekonomiska och juridiska enhet skulle splittras ytterligare i stället för att förenklas[12].

Vissa intressenter (företag, däribland europabolag, juridiska rådgivare och näringslivsorganisationer) anser också att **bestämmelserna om arbetstagarinflytande i europabolag**, framför allt förhandlingarna i samband med bildandet av ett europabolag, är komplicerade och tidskrävande. Fackföreningarna menar dock att de här förhandlingarna inte är någon börda, utan en nödvändig mekanism för att skapa en verklig dialog mellan företagsledningen och de anställda i företaget. Å andra sidan tycker fackföreningarna att bestämmelserna om europabolag inte är helt avpassade för alla situationer. Stadgan för europabolag innehåller framför allt ingen tydlig bestämmelse om huruvida ett europabolag som är ett hyllbolag kan registreras eller inte, eftersom det inte förekommer några förhandlingar om arbetstagarinflytande då varken europabolaget eller de inblandade företagen har några anställda vid den tidpunkt då europabolaget bildas.

4.2. Drift av europabolag

Ett antal deltagare i det offentliga samrådet ansåg att ett hinder i praktiken är kravet på att **ett europabolags säte och huvudkontor ska ligga i samma medlemsstat** (eller i vissa medlemsstater på samma ställe)[13]. I stadgan fastställs att en kraftfull sanktion (likvidation) kan införas om europabolaget inte följer det här kravet. Sedan stadgan för europabolag antogs, har väsentliga händelser inträffat som har förändrat synen på frågan om företagens säte. Bland annat har EG-domstolens rättspraxis banat väg för principen om att separera sätet och

---

11 Alternativen är: i) en nationell uppdelning och därefter fusion över gränserna, vilket kan genomföras på grundval av förordningen om europabolag eller direktiv 2005/56/EG och – om en gränsöverskridande fusion genomförs på grundval av direktiv 2005/56/EG – därefter omvandling av det förvärvande bolaget till ett europabolag, eller ii) en nationell uppdelning följt av en omvandling av det förvärvande bolaget till ett europabolag och därefter flyttning av europabolagets säte.

12 Ingen av företrädarna för de europabolag som intervjuades i den externa undersökningen och ingen av deltagarna i samrådet ansåg dessutom att de begränsade metoderna för att bilda europabolag var negativa drivkrafter.

13 Jfr artikel 69 a i förordningen om europabolag.

huvudkontoret inom Europeiska unionen[14]. Enligt vissa intressenter är principen om det faktiska sätet dessutom svår att tillämpa i praktiken i en modern värld där platsen för ett internationellt företags huvudkontor, dvs. platsen där de strategiska besluten fattas, inte är lätt att fastställa. Principen att tillämplig bolagsrätt är lagstiftningen i det land där europabolaget har sitt säte är okomplicerad och lätt att urskilja. Möjligheten att separera ett europabolags säte från dess huvudkontor skulle dessutom vara ett attraktivt verktyg för att förenkla koncernens struktur[15] och skulle kunna bli ett led i arbetet med att få företagskoncerners ekonomiska och juridiska enhet inom EU att sammanfalla bättre. I den externa undersökningen framförs argument till förmån för en separation. Även företagen vill se en separation, till skillnad från andra intressenter som vissa medlemsstater och fackföreningar. De är bland annat rädda för att möjligheten att separera sätet från huvudkontoret skulle kunna försvåra den finanspolitiska kontrollen, när det saknas öppenhet och insyn i företag som är registrerade i andra medlemsstater.

Vissa deltagare i det offentliga samrådet tog upp ett antal praktiska problem som beror på skillnader i nationella bestämmelser vid byte av ett europabolags säte och betungande och otydliga bestämmelser om europabolagets interna organisation. Några konferensdeltagare föreslog att stadgan för europabolag skulle ge grundarna och aktieägarna större flexibilitet i samband med organisering av ett europabolags interna struktur, även om en sådan flexibilitet inte finns för nationella företag i den medlemsstat där europabolaget är registrerat[16]. Detta skulle minska antalet hänvisningar till nationell lagstiftning. Eftersom detta skulle innebära att europabolag direkt konkurrerar med nationella bolagsformer, uttrycktes dock viss tvekan om hur mycket som kan uppnås på politisk väg på det här området.

Ett antal intressenter tog upp olika tolkningsproblem när det gäller europabolagsstadgans bestämmelse om **ombildning av ett befintligt europabolag till publikt aktiebolag**.

Ett antal deltagare i det offentliga samrådet och fackliga företrädare på konferensen tog också upp avsaknaden av tydliga bestämmelser om arbetstagarinflytande när **ett europabolag som är ett hyllbolag aktiveras** eller vid strukturella förändringar efter att ett europabolag har bildats. Enligt fackföreningarna innebär det en risk för att bestämmelserna om arbetstagarinflytande kan kringgås.

Enligt artikel 69 c i stadgan för europabolag måste kommissionen analysera om det är lämpligt att se över klausulen om domstolsbehörighet i artikel 8.16 i europabolagsstadgan, mot bakgrund av eventuella förändringar i gemenskapslagstiftning eller nationell lagstiftning på det område som omfattas av 1968 års Brysselkonvention (”konventionen”)[17]. Den här klausulen om översyn lades till för att ta hänsyn till nödvändiga förändringar av bestämmelserna om behörig domstol, efter antagandet av rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 (”Bryssel I-förordningen”) som ersatte konventionen. Detta var nödvändigt eftersom Bryssel I-förordningen, som diskuterades samtidigt som SE-förordningen, antogs efter det att diskussionerna om stadgan om europabolag hade avslutats. I artikel 8.16 i stadgan om europabolag fastslås att ett europabolag som har flyttat sitt säte till

---

14 Se målen Centros (C-212/97), Überseering (C-208/00), Inspire Art (C-167/01), SEVIC (C-411/03) och Cartesio (C-210/06).

15 Europabolaget skulle kunna registrera sina dotterbolag i en medlemsstat och således skulle hela koncernen kunna omfattas av en enda bolagslagstiftning, samtidigt som huvudkontoren för varje dotterbolag ligger i andra medlemsstater, där de skulle bedriva den faktiska verksamheten.

16 Jfr artikel 69 d i förordningen om europabolag.

17 Konvention av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område och ärenden av kommersiell natur.

en annan medlemsstat fortfarande ska anses ha sitt säte i den medlemsstat där europabolaget var registrerat före flyttningen, när det gäller rättsanspråk före flyttningen. Den här bestämmelsen gör det möjligt att i den medlemsstat där europabolaget tidigare var registrerat väcka talan mot europabolaget för förehavanden före flyttningen. Bestämmelsen måste läsas tillsammans med tillämpliga bestämmelser om behörig domstol, framför allt artikel 2 och 60 i Bryssel I-förordningen som tillåter att åtal mot ett företag bland annat kan väckas vid domstol i den medlemsstat där företaget har sitt lagstadgade (registrerade) kontor. Genom artikel 8.16 utvidgas således de behöriga domstolarnas räckvidd för talan som väcks mot ett europabolag jämfört med vad som är möjligt för andra typer av företag enligt Bryssel I-förordningen.
Enligt vad kommissionen erfar har artikel 8.16 ännu inte tillämpats i praktiken. Det är också tveksamt om bestämmelsen tillför så mycket till de bestämmelser om behörig domstol som redan finns i Bryssel I-förordningen och som tillåter att åtal väcks vid domstolar i den medlemsstat där till exempel ett kontrakt verkställs eller skador orsakas eller uppstår. Kommissionen ser dock på det här stadiet ingen anledning att ändra nuvarande bestämmelse.

5. ADMINISTRATIVA BÖRDOR

Centre for European Policy Studies har beräknat[18] den administrativa bördan i SE-förordningen. Enligt beräkningen medför förordningen administrativa bördor på 5,2 miljoner euro per år. Detta motsvarar 0,04 % av den administrativa börda på 12,1 miljarder euro som uppmättes i februari 2009 inom området årsredovisnings- och bolagslagstiftning[19]. Det bör dock noteras att administrativa bördor innefattar administrativa kostnader för alla informationsskyldigheter, oavsett om skyldigheterna är nödvändiga för att tillvarata intressenternas berättigade intressen. Högnivågruppen av oberoende intressenter för administrativa bördor[20] betonar att framtida reformer av stadgan för europabolag även bör beakta minskade administrativa bördor. Gruppen föreslår att man framför allt ska undersöka möjligheterna att minska informationskraven vid rapportering, offentliggörande av information, användning av oberoende experter och krav på möten[21].

6. SLUTSATS

Slutsatsen i den externa undersökningen är att de ursprungliga målen med stadgan för europabolag har nåtts till viss del, men att förbättringar kan göras.

Med ett europabolag har det blivit möjligt för företag med en europeisk dimension att flytta sitt säte över gränserna, omorganisera och omstrukturera verksamheten bättre samt välja mellan olika styrelsestrukturer, samtidigt som arbetstagarnas rätt till inflytande behålls och minoritetsägares och externa parters intressen skyddas. Den europeiska bild som ett europabolag ger och dess övernationella karaktär är andra positiva aspekter.

Sex års erfarenhet av SE-förordningen har dock visat att stadgan medför en rad problem när den ska tillämpas i praktiken. Genom stadgan om europabolag fastställs inte någon enhetlig

---

18 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/files/abst09_ceps_extension_en.pdf.

19 Mätningen baserades på åtta av de direktiv som innehåller tyngst bördor på det här området. Se http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/files/abst09_companylaw_en.pdf.

20 Högnivågruppen bildades som rådgivare till Europeiska kommissionen om handlingsprogrammet för att minska de administrativa bördorna inom EU, se artikel 2 i kommissionens beslut av den 31 augusti 2007, K(2007)4063.

21 Högnivågruppens yttrande av den 20 maj 2010, punkt 30.

bolagsform för hela Europeiska unionen utan 27 olika typer av europabolag. Stadgan innehåller många hänvisningar till nationell lagstiftning och det råder osäkerhet kring den juridiska effekten av direkt tillämplig lagstiftning och hur den samverkar med nationell lagstiftning. Den ojämna fördelningen av europabolag inom Europeiska unionen visar också att stadgan inte är anpassad till företagens situation i alla medlemsstater.

Eventuella planer på att ändra stadgan om europabolag i syfte att hantera de praktiska problem som de olika intressenterna har påvisats, måste ta hänsyn till att stadgan om europabolag är ett resultat av en skör kompromiss efter segdragna förhandlingar. Kommissionen överväger för närvarande tänkbara ändringar av stadgan för europabolag och har för avsikt att lägga fram förslag under 2012, om så är lämpligt. Eventuella ändringar som presenteras måste genomföras samtidigt som en eventuell översyn av direktivet om europabolag, där samråd måste ske med arbetsmarknadens parter i enlighet med artikel 154 i fördraget. Eventuella åtgärder som kommissionen föreslår till följd av föreliggande rapport kommer generellt att bli föremål för bättre regleringsprinciper samt en konsekvensanalys.